

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Kamercommissie OCW
t.a.v. mevrouw E. de Kler, griffier

Plaats/datum: Utrecht, 7 december 2022

Referentie: FW/2022/027/jvz

Onderwerp: Commissiedebat Onderzoekskaders 2022 Inspectie van het Onderwijs

Geachte mevrouw De Kler, geachte commissieleden,

In het primair onderwijs is scherp toezicht een normale zaak. De samenleving heeft onze sector een belangrijke rol gegeven in de opvoeding van de jongste generaties en daar hoort zorgvuldige inspectie bij. De PO-Raad kan zich dan ook vinden in de generieke ambities die minister Wiersma in zijn brief van 21 november jl. ontvouwde. Wel betwijfelen we of minister Wiersma zijn beoogde resultaat bereikt door van scherper toezicht een doel op zich te maken.

Voordat we die twijfel onderbouwen: bij de PO-Raad bestaat veel waardering voor het feit dat het bestuursgericht toezicht wordt voortgezet. Onzes inziens is dat terecht, omdat er langs die weg veel goed werk is verricht. Er zijn nu minder zwakke scholen en meer sterke besturen die hun verantwoordelijkheid nemen als de kwaliteit van ons dagelijks werk onder druk staat.

Verder professionalisering van het schoolbestuur

De PO-Raad onderschrijft bovendien dat de tijd rijp is voor een volgende stap in de professionalisering van het schoolbestuur. Bij grote verantwoordelijkheden horen duidelijke eisen en daarin volgt onze sector graag het voorbeeld uit bijvoorbeeld de zorg. Wel is het belangrijk dat er voldoende tijd is voor die stap en dat het initiatief ligt bij de beroepsgroep en de sector. De PO-Raad heeft al stappen in de juiste richting gezet, door samen met de VO-Raad en de VvOB aan een ontwikkelingsgericht beroepsprofiel te werken. Daarbij nemen steeds meer van onze leden deel aan bestuurlijke visitaties. Tijdens een gesprek dat wij onlangs met leden hadden over de toezichtplannen van het kabinet, blijkt ook voldoende draagvlak voor zo'n ontwikkelingsgericht profiel.

Zorg voor goed onderwijs is het eerste principe uit onze Code Goed Bestuur. Als sector neemt het primair onderwijs steeds beter zijn verantwoordelijkheid: verbetering van de resultaten van onze leerlingen is de centrale ambitie in onze Strategische Agenda.

Nadruk op beoordelen en sanctioneren niet goed voor het onderwijs

Mits goed ingezet kan toezicht bijdragen aan een hogere onderwijskwaliteit. Uit de brief die de minister naar de Kamer stuurde, blijkt echter dat de nadruk in zijn plannen ligt op beoordelen en sanctioneren door de inspectie. Ook wordt de inspectie fors uitgebreid. Bijvoorbeeld voor onverwachte bezoeken. Dat lijkt de PO-Raad niet de manier om een sector duurzaam mee tot bloei te brengen. We vrezen zelfs dat deze aanpak eerder een averechts effect heeft.

Dat de kwaliteit van ons onderwijs omhoog moet, staat buiten kijf. Maar dan moet je eerst het onderwijs zelf versterken. De structurele onderbezetting die onze sector al geruime tijd plaagt los je niet op door vaker via de inspectie vast te stellen dat bepaalde doelstellingen niet worden gehaald door een gebrek aan personeel. Een deel van de maatregelen kan ook averechts uitpakken: door bijvoorbeeld de reactietermijnen voor instellingen te halveren bij negatieve oordelen of sanctievoornemens wordt gezorgd voor extra bureaucratische druk die ten koste gaat van de geformuleerde verbeteropdracht.

De oproep van onze leden tijdens het eerdergenoemde gesprek is dan ook helder: werk samen met ons aan beter onderwijs: niet top down vanuit Den Haag, maar redenerend vanaf de werkvloer. Zoek de balans tussen samenwerking en controle en richt het toezicht niet zo scherp in omdat we te maken hebben met enkele besturen of instellingen die niet voldoen: die zijn namelijk niet de maat der dingen.

Geen afvinklijstje

We delen de ambities van de minister om meer en betere inzichten te krijgen in de prestaties van het primair onderwijs, maar zijn bang dat deze invulling van zijn visie ertoe leidt dat het onderwijs verwordt tot een afvinklijstje met zaken waaraan ons werk dient te voldoen en waarin weinig ruimte is voor de creativiteit waarmee we dienen om te kunnen springen met de laatste ontwikkelingen. In dat licht verwijzen we ook naar de risico's die op een rijtje zijn gezet in de brief die onze collega's van de VO-raad stuurde. We gaan graag met de minister op zoek naar een manier om die te voorkomen.

Met vriendelijke groet,

Freddy Weima
Voorzitter PO-Raad